

Skrivevejledning for universitetsstuderende

- Gode råd om opgaveskrivning for studerende på It og Sundhed

Katja Årosin Laursen, CIP, KU
2015

Skrivevejledning for universitetsstuderende

- Gode råd om opgaveskrivning for studerende på It og Sundhed

INDHOLD:

1. Indledning	2
2. At arbejde akademisk	3
2.1 Undersøg opgavetyper	3
2.1.1 Bundne opgaver	4
2.2 Planlægning af arbejdsprocessen	6
2.3 At være videnskabelig	7
2.3.1 Kritisk stillingtagen	7
2.3.2 Kildehenvisning	7
2.3.3 At diskutere	9
2.4 At være klar	13
2.4.1 Opgavens opbygning	14
2.4.2 Skab en rød tråd i større opgaver	15
2.5 At være korrekt	16
2.5.1 Forskelle på hverdagsprog og akademisk sprog	16
2.5.2 Hvad bør man undgå i akademiske opgaver	17
3. Gode råd om at komme i gang/videre med opgaven	17
4. Konstruktiv feedback	18
5. Øvelse: Giv konstruktiv feedback på eksempelbesvarelser	19
6. Materialesamling	21
7. Tjekliste	22
8. Litteraturliste	22
9. Bilag: Øvelse til case-kontrolundersøgelser	23

1. Indledning

Dette er en skrivevejledning med gode råd om, hvordan man arbejder akademisk og skriver opgaver på universitetet. Vejledningen er udarbejdet i forbindelse med tiltaget *Styrket skriftlighed i faget Epidemiologiske metoder* på uddannelsen It og Sundhed ved Københavns Universitet.

Vejledningen indeholder konkrete råd om, hvordan man kan gribe sin opgave an, og den fortæller om forskellige ting, man skal være opmærksom på, når man arbejder akademisk og skriver opgaver. Du kan bruge vejledningen, uanset hvilken type opgave, du skal skrive, fx bundne øvelsesopgaver som en del af selve undervisningen, eksamensopgaver, frie opgaver, bachelorprojekter m.m.

I afsnit 2 kan du bl.a. læse om opgaveopbygning, kritisk stillingtagen, kildehenvisning, sproget i akademiske opgaver og sproglige formuleringer i diskussioner. Vejledningen indeholder uddrag af en række studerendes anonymiserede opgavebesvarelser, så du helt konkret kan se, hvad du skal være opmærksom på i dine opgaver. Afsnit 3 rummer en række idéer til, hvordan du kan komme i gang eller videre med din opgave, hvis du sidder fast i processen. I afsnit 4 kan du læse om konstruktiv feedback, og i afsnit 5 finder du en øvelse, hvor du selv kan give konstruktiv feedback på uddrag af andre studerendes opgavebesvarelser. Afsnit 6 består af en materialesamling med henvisning til forskellige hjemmesider og bøger, som kan være en hjælp ved opgaveskrivning. Afsnit 7 indeholder en tjekliste, du kan anvende i arbejdsprocessen, og afsnit 8 udgøres af litteraturlisten. Afslutningsvis finder du opgaveformuleringen *Øvelse til case-kontrolundersøgelser* fra kompendiet til Epidemiologiske metoder 2. semester 2014 på KU v. Mads Kamper-Jørgensen.

Tusind tak til de studerende hvis sproglige eksempler indgår i denne vejledning i anonymiseret form.

Udarbejdet af Katja Årosin Laursen
Videnskabelig assistent, cand. mag.
CIP, KU - april 2015

2. At arbejde akademisk

”En akademisk opgave – hvad er det for en størrelse”, tænker du måske?

Det kan være svært at finde ud af, hvordan man skal gribe sine opgaver på universitetet an, og hvad vil det sige, at en opgave er akademisk? At noget er akademisk betyder helt kort, at det vedrører uddannelse og undervisning på de højere læresteder, herunder universitetet. Overordnet vil alle dine opgaver på universitetet derfor være en del af en akademisk ramme, men de kan tilhøre vidt forskellige genrer. Der er stor forskel på form og indhold inden for genrer som rapporter, beregningsopgaver, litterære analyser, artikler og bachelorprojekter. Samtidig er der stor forskel på kravene til fx en rapport, afhængigt af det fag rapporten skrives i.

At arbejde akademisk indebærer overordnet, at man er

1. Videnskabelig
2. Klar
3. Korrekt

Denne skrivevejledning beskriver, hvad det vil sige at arbejde akademisk, og den giver konkrete eksempler på, hvordan man er videnskabelig, klar og korrekt.

2.1 Undersøg opgavetyper

Undersøg først, hvilken type opgave du skal skrive: Er det en bunden eller en fri opgave? Dvs. har din underviser på forhånd stillet de spørgsmål, du skal besvare, eller skal du selv finde frem til et emne og en problemformulering, du gerne vil arbejde med.

Hvilken genre er der tale om? Er det fx en rapport, en artikel, en eksamensopgave, en beregningsopgave, et bachelorprojekt eller noget helt andet?

Kravene til opgaven vil afhænge af den type opgave, du skal skrive. Undersøg derfor de specifikke krav til den givne opgave: Hvornår er afleveringsfristen for opgaven, eller hvornår skal du til eksamen? Står der specifikt i opgaveformuleringen, at opgaven skal bestå af nogle bestemte elementer, at den skal have et bestemt omfang, at du må anvende bestemte hjælpemidler osv.?

Svarene på disse spørgsmål vil du typisk kunne finde i din studieordning eller i kursusbeskrivelsen for det enkelte fag. Hvis du stadig er i tvivl om de formelle krav til opgaven, kan du henvende dig til eksamenssekretæren eller din underviser. Hvis du har mulighed for det, kan det være en hjælp at se eksempler på andres opgavebesvarelser.

Ved at sætte dig ind i disse formelle krav i god tid behøver du ikke bruge tid og energi på dette i selve skriveprocessen.

Undersøg

- Opgavetypen (fri/bunden)
- Genren
- Tidsfrister
- Krav til form og indhold
- Tilladte hjælpemidler

2.1.1 Bundne opgaver

Hvis du skal besvare en bunden opgave, hvor din underviser har stillet de spørgsmål, du skal besvare, er det vigtigt at læse opgaveformuleringen grundigt. Læs alle spørgsmålene igennem for at danne dig et overblik over spørgsmålene. Anvend fx en gul tusch til at markere de termer, der beskriver, hvad du helt konkret skal gøre i opgaven. Se et eksempel herpå i boksen herunder. Vær opmærksom på, at der kan være flere spørgsmål i ét. I spørgsmål 2 bliver du fx bedt om både at *beregne* og at *vurdere*.

Spørgsmål 1: *Beregn*, hvis muligt, relativ risiko, risikodifferens, incidensrate-ratio, incidensrate-differens, og odds ratio for sammenhængen mellem sovestilling og vuggedød (ansku "maveleje" som eksponeringen).

Spørgsmål 2: Antag nu at der til undersøgelsen var udtaget 5.030 børn, der var i live til de fyldte 1 år til kontrolgruppen og 2.160 af disse sov på maven. *Beregn* associationsmålene som før og *vurder* forskellen.

Spørgsmålene i boksen er taget fra *Øvelse til associationsmål* i kompendiet til Epidemiologiske metoder 2. semester 2014 på KU v. Mads Kamper-Jørgensen.

Herunder ses eksempler på uddrag af besvarelser af spørgsmål 1 i opgavesættet ”Øvelse til case-kontrol undersøgelser”, der også findes som samlet bilag i afsnit 9 i denne skrivevejledning.

Spørgsmålet i opgavesættet lyder:

1. Hvad er baggrunden for at denne undersøgelse er sat i værk?

Uddrag af studerende A's besvarelse af spørgsmål 1:

Undersøgelsen tester om hvorvidt, hypotesen om lang varig brug af håndholdt mobil telefon øger risikoen for at udvikle ørespytkirtel kræft. I det at tidligere undersøgelser har vist følgende.

Kommentarer til studerende A's besvarelse af spørgsmål 1:

Den studerende bliver bedt om at fortælle, hvad baggrunden for undersøgelsen er. Det er dog ikke baggrunden for undersøgelsen, studerende A kommer med, men nærmere en beskrivelse af formålet med undersøgelsen. Desuden er der en række stavfejl i besvarelsen, som kan forstyrre læsningen. Følgende ord er fx sammensatte ord: *langvarig, mobiltelefon og ørespytkirtelkræft*. Derudover er det vigtigt at være helt præcis i sin besvarelse. Det er ikke undersøgelsen i sig selv, der tester noget, men forskeren bag undersøgelsen.

Uddrag af studerende B's besvarelse af spørgsmål 1:

Baggrunden for denne undersøgelse er at der er blevet rejst tvivl om, hvorvidt mange års mobilforbrug er associeret med sundhedsskadelige effekter som i vores case er risiko for ørekræft (parotid gland tumor).

Kommentarer til studerende B's besvarelse af spørgsmål 1:

Studerende B fortæller kort og præcist, hvad baggrunden for undersøgelsen er. Det vil være bedre at skrive *dette tilfælde* end *vores case*, da det er mere objektivt at anvende stedordet/pronomenet *dette* end *vores*, og da 'case' i undervisningen bruges om personer, som havde oplevet udfaldet i en case-kontrolundersøgelse. Studerende B tilføjer den engelske betegnelse for sygdommen i en parentes, hvilket man fint kan gøre, hvis man er i tvivl om, hvad den korrekte oversættelse er.

2.2 Planlægning af arbejdsprocessen

Uanset hvilken type opgave du skal skrive, er det en god idé at lave en plan for opgaveskrivningen. Hvis du har længere tid til at skrive din opgave, er det en god idé at sætte nogle deadlines for, hvornår du skal være færdig med forskellige aktiviteter og afsnit. Hvis der er tale om en længere opgave som fx et bachelorprojekt, er det nyttigt at lave en plan for, hvornår du vil læse, indsamle empiri, udføre eksperimenter, hvornår du vil skrive, hvornår du skal mødes med din vejleder og evt. projekt- eller studiegruppe. Desuden skal du planlægge, hvornår du må holde fri, så du også får pauser fra opgaven. Prøv at lave så realistisk en plan som muligt, så du ikke bliver for presset tidsmæssigt.

Hvis du skal skrive opgaven inden for en kort afgrænset tidsramme, fx en eksamensopgave på fire timer eller et døgn, er det også en god idé at lave en tidsplan for besvarelsen, så du har en idé om, hvor lang tid, du kan bruge på hvert enkelt delspørgsmål i opgaven. Du ved bedst selv, hvilken type spørgsmål, du finder henholdsvis lettest og sværest at besvare, og derfor kan du også bedst selv vurdere, hvor lang tid du har til besvarelse af de enkelte spørgsmål.

Det er en god idé at lave din egen prøveeksamen, inden du skal op til en eksamen med en begrænset tidsramme. Det kan du gøre ved at besvare en tidligere eksamensopgave fra det pågældende fag inden for den tidsramme, der også er afsat til eksamen. Dette kan give dig en realistisk idé om, hvor lang tid du egentlig kan bruge på at besvare de enkelte spørgsmål. Det kan være, at en eller flere af dine medstuderende vil være med til at afholde en lille prøveeksamen. Efterfølgende kan I tale om, hvordan I greb opgaven an og hvilke udfordringer, der dukkede op undervejs.

Lav

- En realistisk plan for arbejdsprocessen, hvor du tager højde for, hvornår du vil/skal
  - læse
  - udføre eksperimenter/undersøgelser (booke laboratorium osv.)
  - skrive de forskellige afsnit
  - mødes med din vejleder og evt. projektgruppe
  - læse opgaven igennem inden aflevering
  - holde fri

- Din egen tidsbegrænsede prøveeksamen

2.3 At være videnskabelig

At være videnskabelig vil bl.a. sige at skrive ved brug af den fagterminologi, der anvendes inden for det pågældende fag. Det indebærer, at man forholder sig kritisk til den forskning, der allerede findes inden for ens fagområde, og at man refererer korrekt til andre, når man citerer dem eller anvender deres idéer, teorier, metoder eller resultater.

2.3.1. Kritisk stillingtagen

Når man arbejder akademisk, er det helt essentielt, at man har en kritisk tilgang til det, man arbejder med. At have en kritisk tilgang til noget, fx et udsagn, en artikel, eller en undersøgelse vil sige, at man sætter spørgsmålstegn ved det pågældende og vurderer, om der er holdbare argumenter for de anvendte metoder, teorien bag, resultaterne og sammenhængen mellem de forskellige dele.

”Kritisk læsning kræver meget mere end at finde fejl” (Juul 2013: 12)

Som Juul siger i *Epidemiologi og Evidens* (2013) handler kritisk læsning ikke om at finde så mange fejl som muligt i en tekst, men om at forholde sig undersøgende og vurderende til det, man læser.

2.3.2 Kildehenvisning

I de fleste opgavetyper er det nødvendigt at henvise til andres udsagn, undersøgelser, idéer, artikler eller bøger. Det er vigtigt, at du sætter dig grundigt ind i de formelle krav til, hvordan du skal referere til kilder i den pågældende opgave.

Du skal henvise til dine kilder to gange: i selve teksten og i litteraturlisten

Når du inddrager andres udsagn, idéer, teorier m.m. kan du gøre det på tre måder:

- Ved at citere en andens tekst direkte (Det vil sige at gengive teksten præcis som den står uden at ændre i den. Det kan fx være nødvendigt at citere direkte, når man gerne vil inddrage en præcis definition af et begreb. Husk citationstegn eller kursivering og eventuelt indrykning ved citater, der er længere end to linjer.)
- Ved at referere en andens tekst (Det vil sige at genfortælle det vigtigste fra teksten med dine egne ord. Du genfortæller kun det, der er relevant for din pointe og behøver ikke rette dig efter rækkefølgen i teksten)
- Ved at parafrasere en andens tekst (Det vil sige at genfortælle en del af teksten med dine egne ord. Når du parafraserer følger du tekstens rækkefølge).

Her ses fire eksempler på, hvordan man typisk refererer til tekster i epidemiologiske artikler.

1. En artikel: Kamper-Jørgensen M. Informationsbias. Ugeskr Læger 2014;176(7A)
2. En bog: Juul S. Epidemiologi og Evidens. 2. udgave. København: Munksgaard; 2012.
3. Et kapitel i en bog: Rothman K.J., Greenland S, Lash T.L. Validity in epidemiologic studies. Modern Epidemiology. 3. udgave. 2008:138.
4. En hjemmeside: Danmarks Statistik. Statistikbanken. www.statistikbanken.dk, 2015.

NB! I faget Epidemiologiske metoder skal du ikke hen vise til andre, hverken lærebog eller artikler, i dine øvelsesopgaver eller eksamensopgaver.

Det samme kan gøre sig gældende i andre fag med opgavetyper, som fx indeholder mange beregninger. Her er det heller ikke meningen, at du skal hen vise til lærebøger eller artikler. Hvis du er i tvivl, er det en god idé at spørge din underviser, om det forventes, at du hen viser til kilder i din opgave.

Undgå plagiering

Plagiering vil sige, at man inddrager andres idéer, resultater, data eller tekster som om de var ens egne uden at hen vise korrekt til dem. Plagiering er et alvorligt problem, som i værste tilfælde kan medføre, at man bliver bortvist fra sin uddannelse.

På stopplagiat.nu kan du teste din viden om plagiering: http://stopplagiat.nu/index_flash.html

2.3.3 At diskutere

I mange opgaver bliver du bedt om at diskutere en problemstilling eller at inkludere et diskussionsafsnit. Når man diskuterer, fremlægger man forskellige (grader af) modstridende sider af eller holdninger til en sag og inddrager argumenter for og imod. Der finder en holdningsudveksling sted. Ud fra argumenterne kan man så vurdere hvilken løsning eller hvilket svar, der virker mest passende eller gyldigt i situationen. Det er dog ikke altid, man bliver bedt om eller er nødt til at give en endelig vurdering.

Diskuterende/argumenterende udtryk

Der er en række særlige udtryk og ord, som viser, at man fremfører argumenter og stiller faktorer eller argumenter op imod hinanden. Hvis du synes, det er svært at få startet diskussionen, kan det være en hjælp at anvende disse ord og udtryk for at komme i gang:

Udtryk, der viser, at man stiller forskellige punkter eller argumenter op imod hinanden:

For det første ... for det andet ... for det tredje ...

På den ene side ..., på den anden side ...

Metode A og B vil begge give det ønskede resultat, **hvorimod** metode C ikke vil give det ønskede resultat.

Metode A og B vil begge give det ønskede resultat. Metode C **derimod** vil ikke give det ønskede resultat.

Rygning er ikke godt for lungerne. **Til gengæld** kan det få en til at slappe af.

X har denne virkning, **mens** Y har denne

Det kan diskuteres, om man bør fraråde ældre at ryge, hvis det er det eneste, der giver dem nydelse.

Der er **både** fordele **og** ulemper ved at anvende næsespray mod forkølelse. Fordelene er ... **mens** ulemperne er ...

Udtryk, der angiver en årsagssammenhæng

X er det bedste præparat i denne situation, **fordi/da** ...

Da X giver færrest bivirkninger, kan det klart anbefales at anvende X **frem for** Y

Derfor kan man med fordel anbefale patienten at bruge **x frem for y**

Grunden/årsagen til at X er den bedste metode i dette tilfælde er at ...

Udtryk, der udtrykker en vurdering eller anbefaling

På baggrund af argumenterne, **er det min vurdering**, at ... /**vurderes det, at** ...

Baseret på fordelene og ulemperne ved rygning, mener jeg

Til trods for/selvom rygning kan få nogle til at slappe af, **så** anbefaler vi, at man ikke ryger.

Efter min mening ...

Når du skal skrive en længere sammenhængende opgave, fx en bacheloropgave, er det vigtigt at argumentationen i den samlede opgave hænger sammen. Jørgensen og Rienecker (2012) siger i *Den gode opgave*:

”I din opgave argumenterer du undervejs i den forstand at du skal have dokumentation for de påstande og pointer du fremfører løbende i opgaven fx i form af faglige autoriteter, andres undersøgelser og/eller din egen undersøgelse. Men din opgave skal også samlet set udgøre ét argument for den eller de overordnede faglige påstande du ender med at komme frem til i din konklusion” (Jørgensen & Rienecker 2012: 300.)

Herunder ses uddrag af to studerendes besvarelse af spørgsmål 2.b fra opgavesættet (bilag 9).

Spørgsmål 2.b i opgavesættet, som vedrører undersøgelsens design, lyder:

1. Beskriv udfaldsvariablerne (definitioner, hvordan og hvornår oplysningerne er blevet indsamlet, samt styrker og svagheder”

Uddrag af studerende B's besvarelse af spørgsmål 2.b:

Udfaldsvariablene af de to former for ørekræft – den ondartet og godartet. Oplysningerne er indsamlet fra cancer registrer fra Sverige og Danmark, som er lavet vha. klinikker har indrapporteret deres patienter i perioden 1. september 2000 til 31. august 2002. Dog blev den godartet ørekræft ikke indrapporteret, men cases blev fundet i to områder i Sverige (Stockholm og Göteborg). Dette er naturligvis en svaghed for undersøgelsen, at man i Sverige kun har to områder, som har registreret godartet kræft og derigennem udspurgt til eksponeringsgraden.

Kommentarer til studerende B's besvarelse af spørgsmål 2.b:

I dette uddrag af besvarelsen af spørgsmål 2b anvender studerende B ordet *naturligvis*, som generelt ikke hører hjemme i en akademisk opgave. Der mangler en begrundelse for sætningen:

Dette er naturligvis en svaghed for undersøgelsen, at man i Sverige kun har to områder, som har registreret godartet kræft og derigennem udspurgt til eksponeringsgraden.

Derudover er der følgende sproglige fejl:

- *den ondartet og godartet* → *den ondartede og den godartede* (der er altid –e på adjektiver/tillægsord i bestemt form, det vil sige når der står *den* eller *det* foran ordet, samt når ordet er i flertal)
- *Oplysningerne er indsamlet fra cancer registrer fra Sverige og Danmark, som er lavet vha. klinikker har indrapporteret deres patienter* (denne sætning hænger ikke ordentligt sammen, hvilket gør den uklar og svær at læse. Det er ikke klart, om *som* henviser til *oplysningerne* eller *cancerregistrene*. Derudover mangler der et ord, som binder sætningen sammen, fx et *at*.

Uddrag af studerende C's besvarelse af spørgsmål 2.b:

2.b) Udfaldsvariablen er god- og ondartet tumor og ingen tumor. Informationerne er indsamlet fra 1. September 2000 til d. 31. August 2002. Oplysninger kommer fra det danske og svenske cancer register, hvor personer som har udviklet en god- eller ondartet tumor er registreret. Svagheden ved dette er at der ikke findes nogle tilfælde af godartet tumor i cancer registrene, og dette kan derfor ikke undersøges. Styrken er at ved at få oplysninger fra cancer registeret gøres undersøgelsen mere troværdig.

Kommentarer til studerende C's besvarelse af spørgsmål 2.b:

Det vigtigste at lægge mærke til i C's besvarelse er den svaghed og den styrke, C nævner. Det er en misforståelse, at de danske og svenske cancerregistre registrerer tilfælde af godartet kræft. Derfor kan det ikke være en svaghed ved undersøgelsen, at der ikke findes nogen tilfælde af godartet kræft i cancerregistrene. Det er et postulat, at det faktum at oplysningerne stammer fra cancerregistret skulle gøre udfaldsvariablen mere troværdig. Der mangler et argument for denne påstand. Derudover er svaret "ingen tumor" forkert. Yderligere er der et par sproglige fejl:

- *september* og *august* staves med lille bogstav, hvilket gælder for alle månederne på dansk, medmindre de står først i sætningen.
- Når man taler om bestemte oplysninger, skal de stå i bestemt form = *oplysningerne*.
- *regristeret* → *registreret*
- *cancer register* → *cancerregister*
- *at der ikke findes nogle tilfælde* → *at der ikke findes nogen tilfælde* (i negative sætninger, dvs. sætninger, hvor ordene *ikke* og *ingen* indgår, hedder det *nogen* og ikke *nogle*).

Undgå påduttende ord i din opgave, da du skal forholde dig neutralt til andres og dine egne undersøgelser.

2.4 At være klar

At være klar vil sige at skrive forståeligt, præcist og entydigt, så andre ikke er i tvivl om, hvad du mener. Akademisk sprog er ikke lig med et meget fint og pompøst sprog. Ofte er det bedst at tænke, at sætningerne ikke må blive for lange. Hvis du skal besvare et delspørgsmål i en bunden opgave, handler det ikke om at skrive så meget som muligt, men derimod om at give så klart og præcist et svar som muligt. At være klar vil sige, at man:

- Giver sit projekt/sin opgave en struktureret og logisk opbygning, fx ved tydeligt at markere hvilket spørgsmål, man besvarer, og hvilket afsnit man er nået til
- Skaber en gennemgående rød tråd, fx ved brug af metasprog
  - Metasprog er sprog om sprog.
Man anvender fx metasprog, når man forklarer begreber, og når man kort fortæller, hvad et afsnit handler om, og hvorfor det er relevant for projektet/opgaven
- Formulerer sig koncist (dvs. kort, rammende og uden unødvendige detaljer)
- Anvender den faglige diskurs, der anvendes inden for det pågældende fag – det vil sige brugt sproget på den måde, der gør sig gældende inden for faget og anvender de faglige termer korrekt

Spørgsmål 2.c i øvelserne til case-kontrolundersøgelser lyder:

Beskriv eksponeringsvariablen (definitioner, hvordan og hvornår oplysningerne er blevet indsamlet, samt styrker og svagheder).

Uddrag af studerende B's besvarelse af spørgsmål 2.c:

Måden hvorpå man har indsamlet data om eksponering er en svaghed for studiet, eftersom man ikke kan huske hvor meget man har brugt sin telefon, når man som case eller kontrol har skulle svare pset over en længere periode (usikkerhederne i forbindelse med at huske 10 år tilbage å i hvilken grad man anvender og/eller har anvendt mobiltelefon i tid).

Kommentarer til studerende B's besvarelse af spørgsmål 2.c:

Denne sætning fra uddraget af studerende Bs besvarelse af spørgsmål 2.c er alt for lang. Det er ikke nødvendigt at medtage oplysningerne i parenteser, da disse er en gentagelse af det, der lige er blevet sagt. Derudover er der et par stavfejl, som forstyrrer læsningen:

- *svare pset over en længere periode* er sandsynligvis en tastefejl, og den gør sætningen svær at læse
- *tilbage å i hvilken grad* – å'et skal muligvis være et *og*, men dette er ikke klart
- Anvend fagtermerne for at vise, at I forstår dem og kan bruge dem i konteksten

Spørgsmål 6 i opgavesættet lyder:

Hvorfor har forfatterne lavet de analyser hvis resultater er vist i Tabel 3?

Uddrag af studerende C's besvarelse af spørgsmål 6:

Forfatteren har lavet analysen, hvis resultater er vist i tabel 3, for at se om der er en sammenhæng mellem hvilken side tumor sidder i, og hvilken side af hovedet man har holdt mobiltelefonen op imod.

Kommentarer til studerende C's besvarelse af spørgsmål 6:

Denne besvarelse er kort og præcis, og den giver ingen overflødige oplysninger. Den eneste kommentar er, at begrebet ”biologisk plausibilitet” med fordel kan nævnes og forklares. Ved at inddrage de faglige termer de rigtige steder, viser man, at man forstår dem og kan anvende dem i praksis.

2.4.1 Opgavens opbygning

Det er vigtigt, at din opgave har en logisk og sammenhængende opbygning. Dette gælder, uanset om du besvarer en beregningsopgave eller laver et større projekt. Marker tydeligt, hvilket spørgsmål du besvarer, og hvornår du begynder på et nyt afsnit. Hvis du bliver bedt om at besvare fem spørgsmål, kan det være en hjælp fra start af at skrive 1, 2, 3, 4 og 5 i dit dokument, så du tydeligt viser, hvilket spørgsmål du besvarer, og så du husker at besvare samtlige spørgsmål.

Studerende D besvarer herunder spørgsmål 1 og 2 i opgavesættet:

Baggrunden for denne undersøgelse er at der er sket en stigende brug af mobiltelefoner i vores samfund, men det er ikke blevet påvist om hvorvidt brugen af mobiler, kan have en skadelig effekt på os som mennesker. Studier har vist at mobiler ikke har en skadelig effekt på hjernen, men der er kendte studier der undersøger andre dele af mennesket. Denne undersøgelse tager udgangspunkt i om radiofrekvenserne, udsendt af mobiler, har en skadelig effekt på ørespytkirtlen.

Der er blevet foretaget to case-kontrol undersøgelser, en i Danmark og en i Sverige (...)

Kommentarer til studerende D's besvarelse af spørgsmål 1 og 2:

Studerende D har ikke markeret tydeligt, hvilke spørgsmål han/hun besvarer, hvilket gør det svært for underviseren eller censoren at vurdere, om den studerende besvarer delspørgsmålene fyldestgørende.

Derudover kan sproget med nogle enkelte ændringer gøres mere læsevenligt.

- *Baggrunden for denne undersøgelse er at der er sket en stigende brug af mobiltelefoner*
→ *Baggrunden for denne undersøgelse er den stigende brug af mobiltelefoner*
- *om og hvorvidt* betyder det samme, så det er nok at vælge et af dem i sætningen
- *mobiler* er talesprog. Skriv hellere *mobiltelefon(er)*
- *men der er kendte studier der undersøger andre dele af mennesket* →
men i andre studier undersøges det, om brugen af mobiltelefon kan påvirke andre dele af kroppen.

2.4.2 Skab en rød tråd i større opgaver

I større opgaver som fx bachelorprojektet skal du være særligt opmærksom på at skabe en rød tråd gennem hele projektet. Dit emne og dit fokus skal fremgå klart gennem hele opgaven. Vær opmærksom på, at der er en logisk sammenhæng mellem problemformulering, anvendte metoder og teori, analyse, diskussion og konklusion.

Denne sammenhæng i opgaven skaber du dels ved hjælp af en klar struktur og dels ved hjælp af metasprog.

Metasprog er sprog der bruges til at fortælle om sprog. Du anvender metasprog ved at fortælle eksplicit, hvad du gør i din opgave, og hvordan de forskellige afsnit relaterer sig til hinanden. Fx skal du tydeligt vise, når du refererer til en kilde, du skal definere og forklare de begreber, du anvender, og nogle gange er det nødvendigt, at du påpeger, hvorfor særlige informationer eller afsnit er relevante for opgaven.

2.5 At være korrekt

At være korrekt vil sige at overholde de officielle regler for stavning, tegnsætning, brug af ord osv. Forkert og inkonsekvent stavning og tegnsætning kan virke forstyrrende på læsningen og påvirke helhedsindtrykket af din opgave. Derfor er det vigtigt at læse din opgavebesvarelse igennem, inden du afleverer den, så du kan nå at rette eventuelle stavefejl. I retskrivningsordbogen finder du den officielle danske retstavning, og den kan du bruge gratis via dette link: www.dsn.dk.

Det er godt at sætte sig ind i de mest grundlæggende tegnsætningsregler, herunder kommareglerne. På www.sproget.dk kan du læse om og hente de mest grundlæggende kommaregler, som er gode at kende.

Det kan være svært at finde ud af, hvordan sproget i ens opgave skal være. Du har måske aldrig fået konstruktiv feedback på sproget i dine opgaver, eller du har måske fået at vide, at du ikke skriver akademisk nok. Hvad vil det så sige at skrive akademisk?

2.5.1 Forskelle på hverdagsprog og akademisk sprog

Her ses en oversigt over, hvilke træk, der kendetegner henholdsvis hverdagsprog og akademisk sprog:

Hverdagsprog

- Spontan
- Ikke altid så reflekteret
- Forekommer ofte ustruktureret og upræcist
- Rummer ofte gentagelser
- Talesprogspræget
- Indeholder mange hverdagsord, slang m.m.
- Bygger ofte på personlige oplevelser og erfaringer

Akademisk sprog

- Mere planlagt
- Reflekteret
- Skal være struktureret og præcist
- Skal ikke indeholde for mange gentagelser
- Ofte baseret på skriftsproget
- Indeholder fagtermer
- Bygger på videnskabelige teorier, metoder og undersøgelser og henviser til disse

2.5.2 Hvad bør man undgå i universitetsopgaver:

- Slang, smileys og sprog, der er for talesprogsnært, fx ”Resultatet er vildt godt!”
- Lange, kringlede og meget abstrakte sætninger
- Påduttende ord, fx ”selvfølgelig”, ”jo”, ”naturligvis”
- Mange forskellige ord for samme indhold/begreb. Brug den specifikke fagterm, der dækker over det, du vil sige
- Subjektive, vurderende ord uden belæg for udtalelsen, fx ”denne fantastiske løsning”, ”det elendige resultat”
- Upræcise ord og subjekter, fx ”man/nogle synes”, ”mange mener”, ”somme tider”, ”nogenlunde”, ”jeg føler”, ”forskningen mener” og ”der er bred enighed om”
- Sproglige formuleringer, der ligger for tæt op ad andres formuleringer eller er en direkte kopi af andres tekster eller idéer uden korrekt referencehvisning (plagiering)

3. Gode råd om at komme i gang/videre med opgaven

Hvis du har svært ved at komme i gang med opgaven, kan det hjælpe at tænke på opgaveskrivningen som en proces, hvor du laver et udkast til opgaven, som du løbende tilpasser og ændrer i løbet af processen. En idé kan være hurtigskrivning, hvor du lægger alle bøger og tekster fra dig og skriver løs uden at tænke på, om sætningerne hænger rigtigt sammen og gerne uden at kigge på skærmen. På den måde får du skrevet noget tekst, og det kan være, at noget af det, du har skrevet, kan give dig nye idéer eller hjælpe dig videre med skrivningen.

Hvis du føler, du sidder fast i de samme sætninger og ikke kan komme videre, kan det være en hjælp at sige det, du gerne vil skrive, højt. Fortæl en anden, hvad du gerne vil skrive. Ring evt. til en, hvis der ikke er nogen i nærheden til at lytte. På denne måde er det ofte lettere at formulere det, du gerne vil formidle på en klar og forståelig måde.

Dan en lille skrivegruppe med dine medstuderende, hvor I aftaler at mødes et par gange i løbet af skriveprocessen og læser uddrag af hinandens tekster eller blot fortæller hinanden om, hvor langt I er nået, og hvilke udfordringer I er stødt på i skriveprocessen.

4. Konstruktiv feedback

Når man skriver opgaver på universitetet, kan det være en stor hjælp at få konstruktiv feedback på opgaverne fra andre. Man skriver bedre og mere forståelige opgaver, når man modtager konstruktiv feedback, da andre ofte bemærker ting i ens opgave, der kan forbedres, og som man selv har overset. Man bliver således mere opmærksom på sine egne styrker og svagheder i forbindelse med opgaveskrivning.

Hvad er konstruktiv feedback?

- Feedback, der både fokuserer på det, der fungerer godt, og på det der kan forbedres
- Feedback, der giver konkrete forslag til, hvilke ting der kan forbedres, dvs. som udpeger handlemuligheder (fx at definere og forklare centrale begreber grundigere, at omformulere eller uddybe sætninger, der er uklare eller svære at forstå, at flytte rundt på afsnit osv.)
- Feedback, der både forholder sig til opgavens struktur og til dens indhold

Hvad kan du selv gøre for at få konstruktiv feedback på sin opgave?

- Bede en medstuderende/vejleder/ven læse din opgave og kommentere den
- Stille konkrete spørgsmål til det, du gerne vil have hjælp til, fx *Synes du, jeg forklarer dette begreb grundigt nok?, Har du et forslag til, hvordan jeg kan koble teoriets afsnittet og analysen bedre sammen?*
- Aftale et møde med vedkommende, hvor I taler om kommentarerne
- Bede vedkommende uddybe sin feedback, hvis den ikke er konkret nok. Hvis vedkommende fx synes, at du ikke skriver akademisk nok, kan du bede ham/hende om forslag til, hvordan du ellers kunne formulere dig

Konstruktiv feedback handler ikke om at lave en udførlig liste over alle de fejl, man kan finde i en andens opgave, men om at give forslag til, hvordan opgaven kan blive endnu bedre.

5. ØVELSE: Giv konstruktiv feedback på eksempelbesvarelser

Forestil dig, at din medstuderende har bedt dig om at give konstruktiv feedback på hans/hendes opgave. Tænk over, hvad der fungerer godt i eksemplerne, og hvad der kan skrives eller struktureres bedre. Husk at konstruktiv feedback ikke betyder, at du blot skal finde fejl, men at du skal give kærlig kritik på det, du læser, så han/hun kan skrive så god en opgave som muligt. Hvordan ville du give konstruktiv feedback på de seks eksempler herunder? Spørgsmålene stammer fra Øvelse i case-kontrolundersøgelser (bilag 9), og eksemplerne herunder er uddrag af besvarelser derpå.

1. eksempel: Uddrag af svar på spørgsmål 1

Undersøgelsens formål er at teste hypotesen at langvarig brug af mobiltelefoner øger risikoen for tumorer i ørespytkirtellymfeknuderne. Det er bekymringer om at mobilantennen udsender radiofrekvenser som er skadelige for hjernen, især ørespytkirtellymfeknuderne der findes mellem kæben og øret som bliver direkte eksponeret af mobilbrug.

2. eksempel: Uddrag af svar på spørgsmål 1

”Undersøgelse fokuserer på at undersøge, om brugen af mobiltelefon har været skadeligt.”

3. eksempel: Uddrag af svar på spørgsmål 2.c og 3.a

(...)

En svaghed ved denne indsamling er, at der er ingen registre i hverken Danmark eller Sverige, hvor man har registret tilfælde af svulster i ørespytkirtlen. Til gengæld er alle udfald, med svulst i ørespytkirtlen, blevet inviteret til interview ift. deres mobiltelefonsvaner.

I tabel 2 ser vi odds ratio for svulster i ørespytkirtlen og brugen af mobiltelefon i hhv. Danmark og Sverige. Tabellen har taget højde for alder, køn, og geografisk region, samt uddannelse. Fordi vi har at gøre med odds ratio, er der ingen sammenhæng hvis værdien i tabellen er lig 1.

(...)

4. eksempel: Uddrag af svar på spørgsmål 2.c

2.c) Eksponeringsvariablen er mobiltelefonbrug. Eksponeringen er den samme for cases og for kontroller. Oplysninger er indsamlet fra 1. September 200 til 31. august 2002. Kilden kommer fra spørgeskemaundersøgelser, som er sendt ud til cases og til kontroller, hvori personerne skulle besvare deres brug af mobiltelefon heri hyppigheden af mobiltelefonbrug.

5. eksempel: Uddrag af svar på spørgsmål 4.a

4.a) I Danmark blev kontrollerne udvalgt ved hjælp af CPR-registreret, og blev udvalgt ved hjælp af alder og køn. For hver case, blev der valgt tre kontroller, som alle skulle være født indenfor et interval på fem år, ift. casen. Desuden skulle kontrollerne være samme køn.

6. Eksempel: Uddrag af svar på spørgsmål 4.a

4. kontrolgruppen:

Kontrollerne var ligesom cases indsamlet ud fra nationale populationsregistre. Kontrollerne er valgt løbende på det tidspunkt, hvor casen bliver case blandt de udsatte personer, der var under risiko. Praktisk talt var der valgt tre kontroller per case i Danmark og Sverige. Måden de var fundet på, var ved at matche med bl.a. alder, køn og bosted (I Danmark havde man matchet cases med alder og køn. I Sverige havde man ført lignende protokol, men havde også bosted med) for, at på den måde nå større ombyttelighed.

Dette underliggende case-kontrol design kaldes density sampling. Hvilket fortæller os at vores tidligere omtalte OR-værdier er direkte estimater af incidensrate ratioen (IRR).

6. Materialesamling

Her finder du en liste over forskellige materialer, der kan hjælpe dig i opgaveskrivningen:

Råd om	Link/kilde
KUs videoportal indeholder en række videoer, der bl.a. handler om forskellige læseteknikker, notatteknik, aktiv deltagelse i undervisningen, og om, hvordan man kan gribe sine opgaver an	http://video.ku.dk/channel/956349/det-samfundsvidenskabelige-fakultet?p=2
Test din egen viden om akademiske opgaver. Signe Skov, tidligere skrivekonsulent, har udviklet to sprogtest, hvor du kan teste din viden om sproget i akademiske opgaver	http://hum.ku.dk/uddannelser/vejledning/sprogtest/
De officielle retskrivningsregler, kommaregler og svar på sproglige spørgsmål	www.dsn.dk
Svar på sproglige spørgsmål og sproglige øvelser og quizzet	www.sproget.dk
De fire mest grundlæggende kommaregler	http://sproget.dk/raad-og-regler/typiske-problemer/komma/kommaregler/komma-basisreglerne-hs
Den danske Ordbog. Gratis dansk betydningsordbog med adskillige udtaleeksempler	http://ordnet.dk/ddo/
Ordbogen.com Samling af ordbøger, bl.a. mellem dansk og andre sprog (kræver abonnement eller adgang via universitetets bibliotekside)	www.ordbogen.com
Om plagiering og kildehenvisning. Her kan du også teste din viden om, hvordan man refererer korrekt til kilder	http://www.stopplagiat.nu/
TEACH – Linksamling med hjælp til opgaveskrivning samt inspiration til gruppearbejde/studiegrupper	https://sites.google.com/site/skrivegrupperengrom/links-til-opgaveskrivning
Håndbog om nudansk sprog	Jacobsen, Henrik Galberg & Jørgensen, Peter Stray 2013: <i>Politikens håndbog i nudansk</i> , 6. udgave, København: Politikens Forlag
Hjælp og inspiration til opgaveskrivning. Består af en bog med tilhørende opgaver på nettet	Jørgensen, Peter Stray & Rienecker, Lotte 2012: <i>Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser</i> , 4. udgave, København: Samfundslitteratur
Hjælp og inspiration til specialeskrivning. Består af en bog med tilhørende opgaver på nettet	Jørgensen, Peter Stray, Rienecker, Lotte og Skov, Signe 2011: <i>Specielt om specialer – en aktivitetsbog</i> , 4. udgave, København: Samfundslitteratur

7. Tjekliste

1. Undersøg hvilken type opgave, du skal skrive samt kravene til opgaven
2. Planlæg din tid
3. Lav en klar og sammenhængende opgavestruktur
4. Læs spørgsmålene i bundne opgaver grundigt
5. Skriv videnskabeligt, klart og korrekt
6. Tjek efter for stavfejl
7. Argumenter for det du siger
8. Få konstruktiv feedback på din opgave

8. Litteraturliste

Juul, Svend 2013 (2012): *Epidemiologi og evidens*, 2. udgave, København: Munksgaard

Jørgensen, Peter Stray & Rienecker, Lotte 2012: *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*, 4. udgave, København: Samfundslitteratur

Kamper-Jørgensen, Mads 2014: *Kompendium til Epidemiologiske metoder* 2. semester 2014 på KU

9. Bilag: Øvelse til case-kontrolundersøgelser

Øvelse til case-kontrol undersøgelser

Reference: Lönn S et al. Mobile phone use and risk of parotid Gland tumor. AJE 2006;164:637-43.

1. Hvad er baggrunden for at denne undersøgelse er sat i værk?
2. Undersøgelsens design
  - a. Redegør for undersøgelsesdesignet og datakilderne til undersøgelsen, herunder hvad er kildepopulationen
  - b. Beskriv udfaldsvariablerne (definitioner, hvordan og hvornår oplysningerne er blevet indsamlet, samt styrker og svagheder)
  - c. Beskriv eksponeringsvariablen (definitioner, hvordan og hvornår oplysningerne er blevet indsamlet, samt styrker og svagheder)
3. Tabel 2
  - a. Hvad skal denne tabel vise?
  - b. Hvad viser resultaterne i denne tabel?
  - c. Er tabellens resultater i overensstemmelse med hvad forfatterne konkluderer i artiklen?
4. Kontrolgruppen
  - a. Hvordan er kontrollerne udvalgt i hhv. Sverige og Danmark?
  - b. Er det en hensigtsmæssig kontrolgruppe?
  - c. Hvilke andre måder kunne man have udvalgt kontroller?
5. Udregn den rå (ujusterede) odds ratio for sammenhængen mellem uddannelsesniveau og malign parotis tumor og brug de folkeskoleuddannede som referencegruppe

Uddannelsesniveau	Danmark			Sverige		
	Cases	Kontroller	OR	Cases	Kontroller	OR
Folkeskole			Reference			Reference
Faglært						
Gymnasie						
Universitet						

6. Hvorfor har forfatterne lavet de analyser hvis resultater er vist i Tabel 3?
7. Tror du på resultaterne fra denne artikel? Argumenter for dit svar.

Center for Internationalisering og Parallelsproglighed

Københavns Universitet
Institut for Engelsk, Germansk og Romansk
Njalsgade 128
2300 København S

Placering: 3. sal i bygning 25 på det nye KUA

Telefon: +45 35 32 86 39

E-mail: cip@hum.ku.dk

CIP er etableret for at gøre det muligt for Københavns Universitet at satse på parallelsproglighed. Centret fungerer både som forsknings- og kursuscenter og skal igennem sine aktiviteter sikre en langsigtet, forskningsbaseret strategi for sproglig kompetenceudvikling i engelsk og dansk, således at de ansatte og studerende bliver i stand til at håndtere sproglige udfordringer på et professionelt niveau. Strategien skal være med til at styrke universitetets udvikling i international sammenhæng.

CIP er forankret på Det Humanistiske Fakultet, men fungerer som resursecenter for hele Københavns Universitet.